

2023/2675

7.12.2023

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2023/2675

z dnia 22 listopada 2023 r.

w sprawie ochrony Unii i jej państw członkowskich przed stosowaniem wymuszenia ekonomicznego przez państwa trzecie

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 3 ust. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w stosunkach zewnętrznych Unia ma umacniać i propagować swoje wartości i interesy oraz wносить wkład w ochronę swoich obywateli, jak również przyczyniać się między innymi do solidarności i wzajemnego szacunku między narodami, a także do ścisłego przestrzegania i rozwoju prawa międzynarodowego, w szczególności zasad Karty Narodów Zjednoczonych.
- (2) Zgodnie z art. 21 ust. 1 akapit pierwszy TUE działania Unii na arenie międzynarodowej powinny być oparte na zasadach, takich jak państwo prawnego, równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego. Zgodnie z art. 21 ust. 1 akapit drugi, TUE Unia ma również sprzyjać wielostronnym rozwiązaniom wspólnych problemów.
- (3) Zgodnie z art. 1 i 2 Karty Narodów Zjednoczonych jednym z celów Organizacji Narodów Zjednoczonych jest rozwój przyjaznych relacji między narodami, zgodnie z, między innymi, zasadą suwerennej równości państw.
- (4) W art. 21 ust. 2 TUE zawarto wymóg, aby Unia określała i prowadziła wspólne polityki i działania oraz dążyła do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, między innymi w celu ochrony swoich wartości, podstawowych interesów, niezależności i integralności oraz umacniania i wspierania państwa prawnego i zasad prawa międzynarodowego.
- (5) Deklaracja zasad prawa międzynarodowego dotyczących przyjaznych stosunków i współpracy między państwami zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 24 października 1970 r., stanowi, iż stosunki międzynarodowe powinny być prowadzone zgodnie z zasadami suwerennej równości i nieinterwencji. Ponadto w odniesieniu do zasady dotyczącej obowiązku nieingerowania w sprawy podlegające krajowej jurysdykcji danego państwa deklaracja ta stanowi, że żadne państwo nie może wykorzystywać ani zachęcać do wykorzystywania środków ekonomicznych, politycznych lub jakichkolwiek innych rodzajów środków w celu wywarcia nacisku na inne państwo, aby uzyskać od niego podporządkowanie wykonywania jego suwerennych praw i zapewnić mu jakiegokolwiek korzyści, co odzwierciedla międzynarodowe prawo zwyczajowe, a zatem jest wiążące w stosunkach między państwami trzecimi z jednej strony a Unią i jej państwami członkowskimi z drugiej. Ponadto normy międzynarodowego prawa zwyczajowego dotyczące odpowiedzialności państw za działania niezgodne z prawem międzynarodowym znajdują odzwierciedlenie w artykułach dotyczących odpowiedzialności państw za działania niezgodne z prawem międzynarodowym (zwanym dalej „ARSIWA”), przyjętych w 2001 r. przez Komisję Prawa Międzynarodowego Organizacji Narodów Zjednoczonych na jej 53. sesji i odnotowanych przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji 56/83. Normy te są wiążące w stosunkach pomiędzy państwami trzecimi z jednej strony a Unią i jej państwami członkowskimi z drugiej.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 3 października 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej) oraz decyzja Rady z dnia 23 października 2023 r.

- (6) Współczesna gospodarka światowa oparta na wzajemnych powiązaniach zwiększa ryzyko stosowania wymuszenia ekonomicznego, ponieważ zapewnia państwom wzmocnione środki, w tym środki hybrydowe, do stosowania takiego wymuszenia. Pożądane jest, aby Unia przyczyniała się do tworzenia, rozwijania i precyzowania międzynarodowych ram zapobiegania sytuacjom wymuszenia ekonomicznego i ich eliminowania.
- (7) Istotne jest, aby działając zawsze w ramach prawa międzynarodowego, Unia posiadała odpowiedni instrument odstrasżający państwa trzecie od stosowania wymuszenia ekonomicznego i przeciwdziałający stosowaniu takich środków w celu ochrony swoich praw i interesów oraz praw i interesów swoich państw członkowskich. Jest to szczególnie ważne w przypadku, gdy państwa trzecie ingerują w prawnie uzasadnione wybory Unii lub państwa członkowskiego poprzez stosowanie lub groźbę zastosowania środków wpływających na handel lub inwestycje, które, w celu zapobieżenia zaprzestaniu stosowania, zmianie lub przyjęciu określonego aktu przez Unię lub jej państwo członkowskie bądź w celu doprowadzenia do zaprzestania stosowania, zmiany lub przyjęcia takiego aktu, w tym wyrażenia stanowiska przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii lub państwa członkowskiego. Takie środki wpływające na handel lub inwestycje obejmują nie tylko działania podejmowane i mające skutki na terytorium danego państwa trzeciego, ale również działania podejmowane przez państwo trzecie, w tym za pośrednictwem podmiotów kontrolowanych lub zarządzanych przez to państwo trzecie i prowadzących działalność w Unii, które to środki wpływają niekorzystnie na działalność gospodarczą w Unii. Termin „państwo trzecie” należy rozumieć jako obejmujący nie tylko państwo trzecie, ale również odrębny obszar celny lub inny podmiot prawa międzynarodowego, ponieważ takie podmioty mogą również stosować wymuszenie ekonomiczne. Stosowanie tego terminu i stosowanie niniejszego rozporządzenia nie ma wpływu na suwerenność. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno być stosowane zgodnie ze stanowiskiem Unii w odniesieniu do danego państwa trzeciego.
- (8) Niniejsze rozporządzenie ma na celu zapewnienie skutecznej, wydajnej i szybkiej reakcji Unii na stosowanie wymuszenia ekonomicznego. Ma ono zwłaszcza na celu odstraszenie od stosowania wymuszenia ekonomicznego wobec Unii lub jej państwa członkowskiego oraz umożliwienie Unii w ostateczności przeciwdziałania wymuszeniu ekonomicznemu za pomocą unijnych środków reagowania. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla istniejących instrumentów Unii i umów międzynarodowych zawartych przez Unię, a także dla działań podejmowanych na ich podstawie, które są zgodne z prawem międzynarodowym, w dziedzinie wspólnej polityki handlowej oraz dla innych polityk Unii.
- (9) Wymuszenie ekonomiczne ze strony państw trzecich może być ukierunkowane na działania w ramach polityki zagranicznej Unii lub jednego z państw członkowskich, a stwierdzenie wystąpienia wymuszenia ekonomicznego i reakcja na nie mogą mieć znaczący wpływ na stosunki z państwami trzecimi. Konieczne jest zapewnienie spójnych reakcji w odrębnych, lecz powiązanych obszarach polityki. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla ewentualnych działań Unii na podstawie szczególnych postanowień tytułu V rozdział 2 TUE, które to działania powinny być należycie uwzględniane przy rozważaniu wszelkich reakcji na wymuszenie ekonomiczne ze strony państwa trzeciego.
- (10) Wymuszenie ekonomiczne ze strony państwa trzeciego wobec państwa członkowskiego ma wpływ na unijny rynek wewnętrzny i na Unię jako całość. Państwa członkowskie, działając samodzielnie, nie mogą przeciwdziałać wymuszeniu ekonomicznemu ze strony państw trzecich za pomocą środków wchodzących w zakres wspólnej polityki handlowej. Z uwagi na wyłączną kompetencję powierzoną Unii na mocy art. 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) jedynie Unia może podejmować działania. Ponadto państwa członkowskie jako odrębne podmioty prawa międzynarodowego mogą nie być uprawnione do przeciwdziałania wymuszeniu ekonomicznemu wobec Unii ze strony państw trzecich. W związku z tym konieczne jest stworzenie środków do skutecznego osiągnięcia tych celów na poziomie Unii. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla podziału kompetencji pomiędzy Unię a jej państwa członkowskie.
- (11) Zgodnie z zasadą proporcjonalności, w celu utworzenia skutecznych i kompleksowych ram działania Unii przeciwko wymuszeniu ekonomicznemu, konieczne i właściwe jest ustanowienie przepisów dotyczących badania i stwierdzenia istnienia wymuszenia ekonomicznego stosowanego przez państwa trzecie oraz przeciwdziałania takiemu wymuszeniu. Przed zastosowaniem unijnych środków reagowania należy zbadać fakty, stwierdzić wystąpienie wymuszenia ekonomicznego, a w stosownych przypadkach oraz pod warunkiem, że państwo trzecie podejmuje rozmowy w dobrej wierze, podjąć starania w celu wypracowania rozwiązania we współpracy z odnośnym państwem trzecim. Wszelkie środki wprowadzone przez Unię powinny być proporcjonalne i nie powinny przekraczać szkody wyrządzonej Unii. Kryteria wyboru oraz określania unijnych środków reagowania powinny uwzględniać w szczególności skuteczność unijnych środków reagowania w spowodowaniu zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz, na żądanie, naprawienie szkody wyrządzonej Unii, a także potrzebę unikania lub minimalizowania skutków ubocznych, nieproporcjonalnej złożoności administracyjnej oraz obciążeń i kosztów nakładanych w szczególności na unijne podmioty gospodarcze, a także interes Unii. W związku z tym niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia założonych celów, zgodnie z art. 5 ust. 4 TUE.

- (12) Wszelkie działania podjęte przez Unię na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być zgodne z prawem międzynarodowym, w tym z międzynarodowym prawem zwyczajowym. Wśród umów międzynarodowych zawartych przez Unię i państwa członkowskie Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO) stanowi podstawę wielostronnego systemu handlu opartego na zasadach. Dlatego ważne jest, aby Unia nadal wspierała ten system, w którego centrum znajduje się WTO, oraz by w stosownych przypadkach korzystała z jego systemu rozstrzygania sporów.
- (13) Zgodnie z art. 22 oraz art. 49–53 ARSIWA międzynarodowe prawo zwyczajowe pozwala – na określonych warunkach, takich jak proporcjonalność i wcześniejsze powiadomienie – na nałożenie środków zaradczych, tj. środków które w przeciwnym razie byłyby sprzeczne z międzynarodowymi zobowiązaniami strony poszkodowanej wobec państwa odpowiedzialnego za naruszenie prawa międzynarodowego i które mają na celu doprowadzenie do zaprzestania naruszenia lub do naprawienia szkody. W związku z tym unijne środki reagowania mogą obejmować – w razie potrzeby – nie tylko środki zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii, ale także niewykonanie zobowiązań międzynarodowych wobec danego państwa trzeciego, o ile wymuszenie ekonomiczne stosowane przez państwo trzecie stanowi działanie niezgodne z prawem międzynarodowym. Zgodnie z prawem międzynarodowym oraz zasadą proporcjonalności środki zaradcze muszą być współmierne do poniesionej szkody, z uwzględnieniem wagi działania niezgodnego z prawem międzynarodowym i odnośnych praw. W tym względzie szkoda wyrządzona Unii lub państwu członkowskiemu obejmuje na gruncie prawa międzynarodowego szkody wyrządzone podmiotom gospodarczym w Unii.
- (14) Jeżeli wymuszenie ekonomiczne stanowi działanie niezgodne z prawem międzynarodowym, Unia powinna, w stosownych przypadkach, oprócz zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego, zwrócić się do danego państwa trzeciego o naprawienie szkody wyrządzonej Unii, zgodnie z art. 31 oraz art. 34–39 ARSIWA. W przypadku uzyskania przez Unię odszkodowania za szkodę poniesioną przez podmioty unijne może ona – w stosownych przypadkach i w możliwym zakresie – rozważyć przekazania tego odszkodowania podmiotom unijnym, które poniosły stratę w wyniku wymuszenia ekonomicznego.
- (15) Wymuszanie jest zakazaną w prawie międzynarodowym sytuacją – a tym samym działaniem niezgodnym z prawem – w której państwo stosuje środki takie jak ograniczenia handlu lub inwestycji w celu skłonienia innego państwa do działania lub zaniechania działania, do którego to państwo nie jest zobowiązane na podstawie prawa międzynarodowego, a które leży w zakresie jego suwerenności, w przypadku gdy wymuszenie osiąga określony próg jakościowy lub ilościowy, w zależności od zamierzonego celu oraz zastosowanych środków. Komisja i Rada powinny uwzględnić kryteria jakościowe i ilościowe, które pomogą w ustaleniu, czy państwo trzecie ingeruje w prawnie uzasadnione suwerenne wybory Unii lub jej państwa członkowskiego i czy jego działanie stanowi wymuszenie ekonomiczne wymagające reakcji Unii. Wśród tych kryteriów powinny znaleźć się elementy charakteryzujące, zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym, w szczególności formę, skutki i cel środków wdrażanych przez państwo trzecie. Zastosowanie tych kryteriów zagwarantowałoby, że zakresem niniejszego rozporządzenia objęte byłyby jedynie wymuszenia ekonomiczne o wystarczająco poważnych skutkach, a w przypadku wymuszeń ekonomicznych polegających na groźbie – wiarygodne groźby. Ponadto Komisja i Rada powinny dokładnie zbadać, czy działanie danego państwa trzeciego jest prawnie uzasadnione z uwagi na to, że jego celem jest ochrona kwestii uznanych na szczeblu międzynarodowym, takich jak między innymi utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, ochrona praw człowieka, ochrona środowiska lub walka ze zmianą klimatu.
- (16) Działania państw trzecich zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym obejmują wszystkie formy działania lub zaniechania, w tym groźby, które można przypisać państwu zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym. Art. 2 lit. a) i art. 4–11 ARSIWA potwierdzają, że zgodnie z międzynarodowym prawem zwyczajowym za działanie państwa uznaje się w szczególności: postępowanie organu państwowego, osoby lub podmiotu niebędących organem państwowym, ale uprawnionych na mocy prawa tego państwa do wykonywania części uprawnień publicznych, postępowanie organu przekazanego do dyspozycji państwa przez inne państwo, postępowanie osoby lub grupy osób działających zgodnie z instrukcjami tego państwa, pod kierownictwem lub kontrolą tego państwa, postępowanie osoby lub grupy osób, które wykonują część uprawnień publicznych w przypadku braku lub nieskuteczności władz publicznych i w okolicznościach wymagających wykonywania przez nie tej części uprawnień, a także postępowanie, które państwo uznaje i przyjmuje jako swoje własne.
- (17) Komisja powinna zbadać, czy środki państwa trzeciego stanowią wymuszenie ekonomiczne. Komisja powinna przeprowadzić takie badanie na podstawie informacji otrzymanych z dowolnego wiarygodnego źródła, w tym od osób fizycznych i prawnych, Parlamentu Europejskiego, państwa członkowskiego lub związków zawodowych. Aby ustalić, czy państwo trzecie stosuje środki wpływające na handel lub inwestycje, które stanowią wymuszenie ekonomiczne, lub grozi zastosowaniem takich środków, ocena Komisji i Rady powinna opierać się na faktach.

- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia oraz ze względu na wyjątkowy charakter wymuszenia ekonomicznego mającego wpływ na handel i inwestycje należy powierzyć Radzie uprawnienia wykonawcze w zakresie stwierdzenia wymuszenia ekonomicznego oraz tego, czy należy zwrócić się o naprawienie szkody wyrządzonej Unii. Powierzenie uprawnień wykonawczych Radzie ogranicza się do okoliczności wynikających z wymuszenia ekonomicznego i dotyczy tych okoliczności i nie należy go traktować jako precedensu.
- (19) W przypadku gdy Komisja, po przeprowadzeniu badania, stwierdzi, że środek państwa trzeciego stanowi wymuszenie ekonomiczne, powinna ona przedłożyć Radzie wniosek dotyczący aktu wykonawczego stwierdzającego, że środek państwa trzeciego spełnia warunki wystąpienia wymuszenia ekonomicznego. We wniosku tym Komisja określa orientacyjny okres, w którym może ona ocenić, czy spełnione są warunki przyjęcia unijnych środków reagowania. W stosownych przypadkach Komisja powinna również przedłożyć Radzie wniosek dotyczący aktu wykonawczego stwierdzającego, że Unia zwraca się do państwa trzeciego o naprawienie szkody wyrządzonej Unii. Ponadto wymuszenie ekonomiczne może mieć wpływ na Unię lub dowolne państwo członkowskie, a tym samym powodować potrzebę szybkiego działania na mocy niniejszego rozporządzenia i zgodnie z unijnymi zasadami solidarności między państwami członkowskimi i lojalnej współpracy. W rezultacie, Rada powinna działać szybko i dołożyć wszelkich starań, aby przyjąć decyzję w ciągu 8 tygodni od przedłożenia wniosku przez Komisję. Przy wykonywaniu swoich uprawnień wykonawczych Rada powinna działać zgodnie z warunkami wystąpienia wymuszenia ekonomicznego oraz kryteriami w celu określenia czy stosowne jest zwrócenie się do państwa trzeciego o naprawę szkody wyrządzonej Unii.
- (20) Aby zapewnić zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz – na żądanie – naprawienie szkody wyrządzonej Unii, Unia powinna dążyć do szybkiego i sprawiedliwego rozwiązania tej kwestii. W związku z tym Komisja powinna zapewnić odpowiednią możliwość konsultacji z danym państwem trzecim oraz, jeżeli to państwo trzecie jest gotowe do podjęcia konsultacji w dobrej wierze, szybko podjąć z nim rozmowy. W trakcie takich konsultacji Komisja powinna starać się korzystać z takich środków jak bezpośrednie negocjacje, poddanie sprawy pod arbitraż międzynarodowy, mediacja, postępowanie pojednawcze lub dobre usługi strony trzeciej, bez uszczerbku dla podziału kompetencji między Unią a państwami członkowskimi. W szczególności w przypadku gdy państwo trzecie zawiesza stosowanie wymuszenia ekonomicznego i zgadza się na poddanie sprawy pod arbitraż międzynarodowy, w razie potrzeby należy zawrzeć umowę międzynarodową z tym państwem trzecim. Taka umowa międzynarodowa może zostać zawarta albo przez Unię, zgodnie z art. 218 TFUE, albo przez zainteresowane państwo członkowskie.
- (21) Unia powinna wspierać państwa trzecie odczuwające skutki takiego samego lub podobnego wymuszenia ekonomicznego lub inne zainteresowane państwa trzecie oraz powinna z nimi współpracować. Unia powinna uczestniczyć w międzynarodowej koordynacji na wszelkich forach dwustronnych, fakultatywnych lub wielostronnych, które są odpowiednie do zapobiegania stosowaniu wymuszenia ekonomicznego lub jego eliminowania. Komisja powinna wyrazić stanowisko Unii po konsultacji z Radą, stosownie do przypadku, zgodnie z Traktatami oraz, w stosownych przypadkach, z udziałem państw członkowskich.
- (22) Unia powinna aktywnie wykorzystywać wszystkie dostępne możliwości podjęcia rozmów z odnośnym państwem trzecim, takie jak negocjacje, arbitraż lub mediacja, oraz powinna stosować środki reagowania jedynie w przypadkach, gdy rozwiązania te nie prowadzą do szybkiego i skutecznego zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego i – w stosownych przypadkach i gdy Unia żąda tego od danego państwa trzeciego – do naprawienia szkody wyrządzonej Unii, oraz gdy działanie jest niezbędne dla ochrony interesów i praw Unii i jej państw członkowskich na mocy prawa międzynarodowego, a podjęcie takiego działania leży w interesie Unii. W niniejszym rozporządzeniu należy określić mające zastosowanie zasady i procedury wprowadzania i stosowania unijnych środków reagowania oraz umożliwić podjęcie szybkich działań, jeżeli jest to konieczne do zachowania skuteczności takich unijnych środków reagowania.
- (23) Unijne środki reagowania przyjmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być wybierane i opracowywane w oparciu o obiektywne kryteria takie jak: skuteczność środków w nakłanianiu do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz, w stosownych przypadkach, naprawienia szkody wyrządzonej Unii; potencjał w zakresie udzielania wsparcia unijnym podmiotom gospodarczym odczuwającym skutki wymuszenia ekonomicznego; cel polegający na uniknięciu lub minimalizowaniu negatywnego wpływu gospodarczego lub innego dla Unii; oraz unikanie nieproporcjonalnego obciążenia administracyjnego i kosztów przy stosowaniu unijnych środków reagowania. Należy chronić środowisko inwestycyjne i unijną gospodarkę opartą na wiedzy. Kluczowe znaczenie ma

uwzględnianie przy wyborze i opracowaniu unijnych środków reagowania interesu Unii, który obejmuje interesy unijnych sektorów wyższego i niższego szczebla oraz konsumentów końcowych w Unii. Rozważając unijne środki reagowania, Komisja powinna dać pierwszeństwo środkom, które nie miałyby nieproporcjonalnego wpływu na pewność prawa i przewidywalność środków dla podmiotów gospodarczych oraz na zarządzanie odpowiednimi przepisami krajowymi. W przypadku gdy Komisja rozważa unijne środki reagowania mające wpływ na zezwolenia, rejestracje, licencje lub inne prawa na potrzeby działalności handlowej, powinna dać pierwszeństwo środkom, które mają wpływ na procedury stosowane w całej Unii, i opartym na prawie wtórnym lub, w przypadku gdy takie środki nie są stosowne, środkom w obszarach, w których prawo Unii jest rozwinięte. Unijne środki reagowania nie powinny kolidować z decyzjami administracyjnymi, które oparte są na ocenie dowodów naukowych. Unijne środki reagowania należy wybierać spośród szerokiego wachlarza możliwości, aby umożliwić przyjęcie najodpowiedniejszych środków w poszczególnych przypadkach.

- (24) Unia powinna mieć możliwość przyjmowania unijnych środków reagowania o zastosowaniu ogólnym, które są opracowane w taki sposób, aby miały wpływ na poszczególne sektory, regiony lub podmioty z danego państwa trzeciego. Unia powinna również mieć możliwość przyjmowania unijnych środków reagowania mających zastosowanie do niektórych osób fizycznych lub prawnych, które są związane lub mają powiązania z rządem państwa trzeciego i które prowadzą lub mogą prowadzić działania objęte art. 207 TFUE. Takie ukierunkowane unijne środki reagowania mogą spowodować szybkie zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego, przy jednoczesnym skutecznym unikaniu lub minimalizowaniu negatywnych skutków takiego wymuszenia dla gospodarek państw członkowskich, unijnych podmiotów gospodarczych i konsumentów końcowych w Unii.
- (25) W ramach reakcji Unii mającej na celu skłonienie państw trzecich do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego Komisja może również przyjąć środki na podstawie innych niż niniejsze rozporządzenie instrumentów prawnych, które przyznają Komisji szczególne uprawnienia, na przykład w odniesieniu do przyznawania finansowania unijnego lub możliwości ograniczenia uczestnictwa w unijnych programach ramowych w zakresie badań naukowych i innowacji, zgodnie z procedurami określonymi w tych instrumentach. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zasad i procedur określonych w takich innych instrumentach prawnych. Komisja powinna zapewnić koordynację przyjmowania środków określonych w załączniku I ze środkami, które przyjmuje na podstawie aktów prawnych Unii innych niż niniejsze rozporządzenie. W szczególności ogólna reakcja Unii powinna być proporcjonalna i nie powinna przekraczać poziomu szkody wyrządzonej Unii. Bez uszczerbku dla wszelkich obowiązków sprawozdawczych wobec Parlamentu Europejskiego lub Rady, przewidzianych w takich innych instrumentach prawnych, Komisja powinna informować Parlament Europejski i Radę o działaniach podejmowanych w ramach takich instrumentów zsynchronizowanych z unijnymi środkami reagowania.
- (26) W celu ustalenia unijnych środków reagowania należy określić reguły dotyczące pochodzenia w odniesieniu do towarów oraz usług, a także dotyczące przynależności państwowej usługodawców, inwestycji oraz podmiotów prawa własności intelektualnej. Reguły pochodzenia i przynależność państwową należy określać w świetle obowiązujących reguł dotyczących handlu i inwestycji niepreferencyjnych, mających zastosowanie na mocy prawa Unii i umów międzynarodowych zawartych przez Unię.
- (27) W dążeniu do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego w konkretnym przypadku oraz, w stosownych przypadkach, naprawienia wyrządzonej szkody, unijne środki reagowania polegające na ograniczeniach w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych lub handlu usługami powinny mieć zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do usług świadczonych w Unii lub inwestycji bezpośrednich dokonywanych w Unii przez co najmniej jedną osobę prawną mającą siedzibę w Unii, będącą własnością osób z odnośnego państwa trzeciego lub przez nie kontrolowaną, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia skuteczności unijnych środków reagowania, a w szczególności do zapobiegania ich unikaniu lub obchodzenia. Decyzja o nałożeniu takich ograniczeń powinna być należycie uzasadniona w aktach wykonawczych przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia w świetle kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (28) Po przyjęciu unijnych środków reagowania Komisja powinna stale oceniać sytuację wymuszenia ekonomicznego, skuteczność unijnych środków reagowania i ich skutki na interes Unii, w celu odpowiedniego dostosowania, zawieszenia lub zakończenia stosowania unijnych środków reagowania. Konieczne jest zatem określenie zasad i procedur zmiany, zawieszenia i zakończenia stosowania unijnych środków reagowania oraz okoliczności, w których przyjęcie jak i zmiana, zawieszenie lub zakończenie stosowania unijnych środków reagowania jest właściwe.

- (29) Zasadnicze znaczenie ma zapewnienie możliwości włączenia zainteresowanych stron, w tym przedsiębiorstw, w proces przyjmowania i zmian unijnych środków reagowania oraz, w stosownych przypadkach, zawieszania i kończenia ich stosowania, z uwagi na potencjalny wpływ na takie zainteresowane strony.
- (30) W świetle wymuszenia ekonomicznego ze strony państw trzecich oraz w szczególności jego częstotliwości i wagi, Komisja powinna, w celu zapewnienia spójności z każdym stosownym aktem prawnym Unii, utworzyć pojedynczy punkt kontaktowy na potrzeby niniejszego rozporządzenia i w rezultacie działać w celu zapewnienia, aby Unia była w stanie lepiej przewidywać wymuszenia ekonomiczne i skutecznie na nie odpowiadać.
- (31) Ważne jest zapewnienie, aby Parlament Europejski i Rada były regularnie i terminowo informowane o istotnych zmianach w stosowaniu niniejszego rozporządzenia oraz, w stosownych przypadkach, miały możliwość wymiany poglądów z Komisją.
- (32) Aby umożliwić dostosowanie reguł pochodzenia lub zasad określania przynależności państwowej w celu uwzględnienia odpowiednich zmian instrumentów międzynarodowych i doświadczeń w stosowaniu środków na mocy niniejszego rozporządzenia lub innych aktów Unii, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmiany załącznika II. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽²⁾. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (33) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrażania unijnych środków reagowania na mocy niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽³⁾.
- (34) Zarówno w odniesieniu do przyjęcia, jak i zmiany, zawieszenia lub zakończenia stosowania unijnych środków reagowania należy stosować procedurę sprawdzającą, zważywszy, że środki te określają reakcję Unii na wymuszenie ekonomiczne objęte zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia. Biorąc pod uwagę szczególny charakter niniejszego rozporządzenia oraz szczególną wrażliwość związaną z unijnymi środkami reagowania, Komisja nie powinna przyjmować projektu aktu wykonawczego w sprawie unijnych środków reagowania, jeżeli Komitet nie wyda opinii na jego temat. Wykonując swoje uprawnienia wykonawcze, Komisja powinna zwrócić szczególną uwagę na rozwiązania, które cieszą się jak największym poparciem wśród państw członkowskich, oraz – na wszystkich etapach procedury, w tym w Komitecie odwoławczym – na znalezieniu zrównoważonych rozwiązań i unikaniu przeciwstawiania się dominującemu stanowisku państw członkowskich, w szczególności w odniesieniu do stosowności projektu aktu wykonawczego.
- (35) Komisja powinna przyjmować akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie o ograniczonym okresie obowiązywania, jeżeli, w uzasadnionych przypadkach związanych ze zmianą lub zawieszeniem unijnych środków reagowania, jest to uzasadnione szczególnie pilną potrzebą wymagającą szybkiego działania w celu uniknięcia nieodwracalnej szkody wyrządzonej Unii lub państwu członkowskiemu lub zapewnienia zgodności z prawem międzynarodowym. Takie szybkie działanie mogłoby zapobiec szkodom gospodarczym wynikającym z wymuszenia ekonomicznego lub zaostrzeniu takich szkód, w szczególności w celu ochrony poważnych i żywotnych interesów Unii lub państwa członkowskiego.
- (36) Działania podejmowane na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym przyjmowanie unijnych środków reagowania, które mają zastosowanie do niektórych osób fizycznych lub prawnych, muszą być zgodne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej. Ponadto przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszego rozporządzenia musi być zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Przetwarzanie danych osobowych przez urzędników państw członkowskich uzyskujących informacje na mocy niniejszego rozporządzenia ma

⁽²⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

odbywać się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽⁴⁾. Przetwarzanie danych osobowych przez instytucje Unii ma odbywać się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽⁵⁾.

- (37) Komisja powinna oceniać unijne środki reagowania przyjmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia pod względem ich skuteczności i funkcjonowania oraz, w stosownych przypadkach, formułować wnioski dotyczące przyszłych unijnych środków reagowania. Po zdobyciu wystarczającego doświadczenia w zakresie stosowania i wdrażania niniejszego rozporządzenia Komisja powinna także dokonać jego przeglądu, a także jego powiązań z innymi politykami Unii i istniejącymi instrumentami prawnymi, w tym z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2271/96 ⁽⁶⁾. Przegląd niniejszego rozporządzenia powinien obejmować jego zakres stosowania, funkcjonowanie, efektywność i skuteczność. Komisja powinna przedstawiać sprawozdanie ze swojej oceny Parlamentowi Europejskiemu i Radzie,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w przypadku wymuszenia ekonomicznego ze strony państwa trzeciego. Określa ono zasady i procedury służące zapewnieniu skutecznej ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich przed stosowaniem wymuszenia ekonomicznego przez państwo trzecie.

2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia ramy reagowania Unii na wymuszenie ekonomiczne w celu odstraszenia od stosowania wymuszenia ekonomicznego lub doprowadzenia do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego, jednocześnie umożliwiając Unii – w ostateczności – przeciwdziałanie wymuszeniu ekonomicznemu za pomocą unijnych środków reagowania.

Niniejsze rozporządzenie ustanawia również ramy dochodzenia przez Unię w stosownych przypadkach odszkodowania za szkodę wyrządzoną Unii.

3. Wszelkie działania podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia muszą być zgodne z prawem międzynarodowym i być prowadzone zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.

4. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla istniejących instrumentów Unii i umów międzynarodowych zawartych przez Unię, a także dla działań podejmowanych na ich podstawie, które są zgodne z prawem międzynarodowym, w dziedzinie wspólnej polityki handlowej oraz dla innych polityk Unii.

5. Niniejsze rozporządzenie nie wpływa na podział kompetencji pomiędzy Unię a jej państwami członkowskimi.

Artykuł 2

Wymuszenie ekonomiczne

1. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia wymuszenie ekonomiczne występuje wówczas, gdy państwo trzecie stosuje środek państwa trzeciego wywierający wpływ na handel lub inwestycje lub grozi jego zastosowaniem, aby zapobiec zaprzestaniu stosowania, zmianie lub przyjęciu określonego aktu przez Unię lub państwo członkowskie lub doprowadzić do zaprzestania stosowania, zmiany lub przyjęcia takiego aktu, ingerując tym samym w prawnie uzasadnione suwerenne wybory Unii lub państwa członkowskiego.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2271/96 z dnia 22 listopada 1996 r. zabezpieczające przed skutkami eksterytorialnego stosowania ustawodawstwa przyjętego przez państwo trzecie oraz działaniami opartymi na nim lub z niego wynikającymi (Dz.U. L 309 z 29.11.1996, s. 1).

2. Ustalając, czy warunki określone w ust. 1 są spełnione, Komisja i Rada uwzględniają następujące kwestie:
 - a) intensywność, dotkliwość, częstotliwość, czas trwania, zasięg i skalę środka państwa trzeciego, w tym jego wpływ na stosunki handlowe lub inwestycyjne z Unią, oraz wynikającą z niego presję na Unię lub państwo członkowskie;
 - b) to, czy państwo trzecie angażuje się w ingerencję mającą na celu doprowadzenie do przyjęcia lub uniemożliwienia przyjęcia przez Unię, państwo członkowskie lub inne państwo trzecie określonych aktów;
 - c) zakres, w jakim środek państwa trzeciego narusza suwerenność Unii lub państwa członkowskiego;
 - d) to, czy państwo trzecie działa w oparciu o uzasadnione obawy uznawane na arenie międzynarodowej;
 - e) to, czy i w jaki sposób państwo trzecie przed wprowadzeniem lub zastosowaniem środków państwa trzeciego poczyniło poważne starania w dobrej wierze w celu rozwiązania sprawy w drodze koordynacji lub arbitrażu międzynarodowego w ramach rozmów dwustronnych albo na forum międzynarodowym.

Artykuł 3

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „środek państwa trzeciego” oznacza działanie lub zaniechanie, które można przypisać państwu trzeciemu na mocy prawa międzynarodowego;
- 2) „określony akt” oznacza akt prawny lub inny, w tym wyrażenie stanowiska, instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej, odpowiednio Unii, państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- 3) „szkoda wyrządzona Unii” oznacza negatywny wpływ, w tym szkody gospodarcze, na Unię lub państwo członkowskie, w tym na unijne podmioty gospodarcze, spowodowany wymuszeniem ekonomicznym;
- 4) „państwo trzecie” oznacza państwo, oddzielny obszar celny lub inny podmiot prawa międzynarodowego inny niż Unia lub państwo członkowskie.

Artykuł 4

Badanie środków państwa trzeciego

1. Komisja może – z własnej inicjatywy lub na należycie uzasadniony wniosek – zbadać środek państwa trzeciego w celu stwierdzenia, czy spełnia on warunki określone w art. 2 ust. 1.
2. Badając środek państwa trzeciego, Komisja działa szybko. Badanie zwykle nie może trwać dłużej niż 4 miesiące.

Komisja przeprowadza badanie w oparciu o potwierdzone informacje zgromadzone z własnej inicjatywy lub otrzymane z wiarygodnego źródła, w tym od państwa członkowskiego, Parlamentu Europejskiego, podmiotów gospodarczych lub związków zawodowych.

Komisja zgodnie z art. 15 zapewnia ochronę informacji poufnych, w tym, w razie potrzeby, ochronę tożsamości osoby, która przekazała te informacje.

Komisja ustanawia publicznie dostępne bezpieczne narzędzie w celu ułatwienia przekazywania jej informacji.

3. Komisja w odpowiednim czasie informuje państwa członkowskie o rozpoczęciu badań oraz o istotnych zmianach w odniesieniu do trwających badań.
4. Komisja w razie potrzeby zbiera informacje na temat wpływu środków państwa trzeciego.

Komisja może zwrócić się do państw członkowskich o przekazanie takich informacji, a państwa członkowskie niezwłocznie odpowiadają na takie wezwanie.

Publikując zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz, w stosownych przypadkach, za pomocą innych odpowiednich środków komunikacji publicznej, Komisja może zwrócić się do zainteresowanych stron o przedłożenie informacji. Komisja określa termin przedłożenia tych informacji, uwzględniając okres wskazany w ust. 2 akapit pierwszy.

W przypadku opublikowania takiego zawiadomienia Komisja powiadamia zainteresowane państwo trzecie o rozpoczęciu badania.

Artykuł 5

Stwierdzenie w odniesieniu do środka państwa trzeciego

1. Jeżeli po przeprowadzeniu badania zgodnie z art. 4 Komisja stwierdzi, że środek państwa trzeciego spełnia warunki określone w art. 2 ust. 1, przedkłada Radzie wniosek dotyczący aktu wykonawczego stwierdzającego, że środek państwa trzeciego spełnia warunki określone w art. 2 ust. 1.

We wniosku tym Komisja wyjaśnia, w jaki sposób spełnione są te warunki.

We wniosku określa się orientacyjny okres na przeprowadzenie przez Komisję oceny, czy warunki określone w art. 8 ust. 1 zostały spełnione. Okres ten nie może przekraczać 6 miesięcy, chyba że w świetle szczególnych okoliczności danego przypadku niezbędny jest odpowiednio uzasadniony dłuższy okres.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, lub w kolejnym wniosku dotyczącym aktu wykonawczego Rady Komisja w stosownych przypadkach proponuje, aby Rada zdecydowała o zwróceniu się do państwa trzeciego o naprawienie szkody wyrządzonej Unii.

Podstawę oceny, czy właściwe jest zwrócenie się do państwa trzeciego o naprawienie szkody wyrządzonej Unii, stanowią wszystkie okoliczności danego przypadku. Ocena ta opiera się w szczególności na charakterze i zakresie wyrządzonej szkody oraz na ogólnym zobowiązaniu wynikającym z międzynarodowego prawa zwyczajowego do pełnego naprawienia szkody spowodowanej działaniem niezgodnym z prawem międzynarodowym.

3. Przed przedłożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli jest to przydatne w celu ustalenia, o którym mowa w tym ustępie, Komisja, bez uszczerbku dla wszelkich możliwości podjęcia rozmów z odnośnym państwem trzecim na mocy art. 6, wzywa państwo trzecie do przedstawienia uwag w określonym terminie. Taki termin jest rozsądny i nie może nadmiernie opóźniać przedłożenia przez Komisję wniosku, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

4. Przed przedłożeniem wniosku, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja informuje Parlament Europejski o wnioskach z badania przeprowadzonego zgodnie z art. 4.

5. Rada przyjmuje akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowiąc większością kwalifikowaną.

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zmienić wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2.

6. W sytuacjach określonych w niniejszym artykule Rada działa szybko.

Rada podejmuje działania w ciągu 8 tygodni od przedłożenia wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego, Rada może podjąć decyzję po upływie tego ośmiotygodniowego okresu, pod warunkiem że poinformuje Komisję o opóźnieniu i jego powodach.

Okres, w jakim Rada podejmuje działania, co do zasady nie może przekraczać łącznie 10 tygodni od przedłożenia wniosków, o których mowa w ust. 1 i 2.

Wykonując swoje uprawnienia wykonawcze, Rada stosuje art. 2 ust. 1, określający warunki wystąpienia wymuszenia ekonomicznego, i kryteria określone w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu oraz wyjaśnia, w jaki sposób warunki te są spełnione, a kryteria stosowane.

7. Akty wykonawcze przyjmowane na podstawie niniejszego artykułu publikowane są w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

8. Parlament Europejski jest informowany o wszelkich aktach wykonawczych zaproponowanych lub przyjętych na podstawie niniejszego artykułu.

9. W przypadku przyjęcia przez Radę aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, Komisja odpowiednio informuje o tym państwo trzecie i zwraca się do tego państwa trzeciego o natychmiastowe zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego.

10. W przypadku przyjęcia przez Radę aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 2, Komisja zwraca się do państwa trzeciego o naprawienie szkody wyrządzonej Unii, w rozsądnym terminie.

Artykuł 6

Podjęcie rozmów z państwem trzecim

1. Po przyjęciu aktu wykonawczego zgodnie z art. 5, Komisja zapewnia odpowiednią możliwość konsultacji z państwem trzecim w celu doprowadzenia do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz, w przypadku zwrócenia się o to zgodnie z art. 5 ust. 10, do uzyskania naprawienia szkody wyrządzonej Unii.

W przypadku gdy państwo trzecie rozpoczyna konsultacje z Unią w dobrej wierze, Komisja szybko przystępuje do takich konsultacji.

W trakcie takich konsultacji, Komisja może zbadać możliwości rozmów z państwem trzecim, które obejmują:

- a) bezpośrednie negocjacje;
- b) poddanie sprawy pod arbitraż międzynarodowy;
- c) mediację, postępowanie pojednawcze lub dobre usługi strony trzeciej wspierające Unię i państwo trzecie w ich działaniach podejmowanych na mocy niniejszego artykułu.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 Komisja dąży do tego, by doprowadzić do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego, podnosząc tę kwestię również na każdym odpowiednim forum międzynarodowym po konsultacji z Radą, w stosownych przypadkach zgodnie z Traktatami.

3. Po przyjęciu unijnych środków reagowania zgodnie z art. 8, Komisja zachowuje otwartość na rozpoczęcie konsultacji z państwem trzecim w połączeniu z ewentualnym zawieszeniem wszelkich unijnych środków reagowania na podstawie art. 12 ust. 2.

Artykuł 7

Współpraca międzynarodowa

Komisja prowadzi konsultacje lub współpracuje z dowolnym państwem trzecim odczuwającym skutki takich samych lub podobnych środków wymuszenia ekonomicznego lub z dowolnym innym zainteresowanym państwem trzecim w celu doprowadzenia do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego, w stosownych przypadkach, zgodnie z Traktatami, po konsultacji z Radą.

Takie konsultacje i współpraca w stosownych przypadkach mogą obejmować:

- a) wymianę odpowiednich informacji i doświadczeń w celu ułatwienia spójnej reakcji na takie wymuszenie ekonomiczne;
- b) koordynację na odpowiednich forach międzynarodowych;
- c) koordynację działań w odpowiedzi na wymuszenie ekonomiczne.

W stosownych przypadkach, Komisja zaprasza państwa członkowskie do udziału w takich konsultacjach i do współpracy.

Konsultacje i współpraca nie mogą nadmiernie opóźniać procedury stosowanej na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 8

Unijne środki reagowania

1. Komisja przyjmuje unijne środki reagowania w drodze aktu wykonawczego, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) działanie na podstawie art. 5 i 6 nie spowodowało zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego w rozsądnym terminie ani naprawienia szkody wyrządzonej Unii, o ile wystąpiono o nie na podstawie art. 5 ust. 10;
- b) przyjęcie unijnych środków reagowania jest niezbędne do ochrony interesów oraz praw Unii i jej państw członkowskich, w konkretnym przypadku, w świetle dostępnych możliwości;
- c) przyjęcie unijnych środków reagowania leży w interesie Unii określonym zgodnie z art. 9.

Jeżeli wymuszenie ekonomiczne ustało, ale państwo trzecie nie naprawiło w pełni szkody wyrządzonej Unii, mimo iż wystąpiono o to, Komisja opiera ocenę na tym, czy warunek, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu, jest spełniony w odniesieniu do wszystkich okoliczności danego przypadku. Ocena ta opiera się w szczególności na charakterze i zakresie wyrządzonej szkody oraz na ogólnym zobowiązaniu wynikającym z międzynarodowego prawa zwyczajowego do pełnego naprawienia szkody spowodowanej działaniem niezgodnym z prawem międzynarodowym.

Akty wykonawcze, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

2. Komisja wybiera odpowiednie unijne środki reagowania spośród środków określonych w załączniku I. Komisja decyduje, które z tych środków są odpowiednie, posilkując się kryteriami ich wyboru i opracowywania określonymi w art. 11.

W akcie wykonawczym, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja podaje powody, dla których uważa, że warunki, o których mowa w tym ustępie, zostały spełnione i powody, dla których uważa, że unijne środki reagowania są odpowiednie w świetle kryteriów, o których mowa w art. 11.

3. Unijne środki reagowania przyjmowane są jako:

- a) środki o zasięgu ogólnym; lub
- b) środki mające zastosowanie do określonych osób fizycznych lub prawnych, które prowadzą lub mogą prowadzić działalność objętą zakresem art. 207 TFUE i które są związane lub mają powiązania z rządem państwa trzeciego.

Unijne środki reagowania, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), mogą być zaprojektowane w taki sposób, aby miały wpływ na poszczególne sektory, regiony lub podmioty z państwa trzeciego zgodnie z regułami pochodzenia i zasadami określania przynależności państwowej określonymi w załączniku II.

4. W zakresie, w jakim środek państwa trzeciego stanowi działanie niezgodne z prawem międzynarodowym, unijne środki reagowania mogą obejmować środki, które stanowią niewykonanie zobowiązań międzynarodowych wobec państwa trzeciego.

5. Komisja zapewnia koordynację przyjmowania unijnych środków reagowania ze środkami przyjmowanymi na podstawie aktów prawnych Unii innych niż niniejsze rozporządzenie w celu reagowania na wymuszenie ekonomiczne.

6. Rozpoczęcie stosowania aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, jest odraczane o nie więcej niż 3 miesiące od daty jego przyjęcia, chyba że z uwagi na szczególne okoliczności przewidziano późniejszą datę rozpoczęcia stosowania.

Komisja określa tę datę, biorąc pod uwagę okoliczności, tak aby umożliwić zawiadomienie państwa trzeciego zgodnie z ust. 7 i aby umożliwić państwu zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz naprawienie szkody wyrządzonej Unii, jeżeli o to wystąpiono.

7. Po przyjęciu aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, Komisja powiadamia o tym państwo trzecie oraz:
- wzywa państwo trzecie do natychmiastowego zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego oraz, w stosownych przypadkach, do naprawy szkody wyrządzonej Unii, jeżeli o to wystąpiono;
 - proponuje wynegocjowanie rozwiązania z państwem trzecim; oraz
 - powiadamia państwo trzecie, że zastosowane zostaną unijne środki reagowania, chyba że wymuszenie ekonomiczne ustanie oraz, w stosownych przypadkach, państwo trzecie naprawi szkodę wyrządzoną Unii, jeżeli o to wystąpiono.
8. W przypadku gdy Komisja dysponuje wiarygodnymi informacjami o tym, że zaprzestano stosowania wymuszenia ekonomicznego, lub że państwo trzecie podjęło konkretne kroki w celu zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego i, w stosownych przypadkach, naprawiło szkodę wyrządzoną Unii przed odroczoną datą rozpoczęcia stosowania określonej zgodnie z ust. 6, akt wykonawczy, o którym mowa w ust. 1, przewiduje dalsze odroczenie daty rozpoczęcia stosowania. Odroczenie to obejmuje okres określony w tym akcie wykonawczym i musi umożliwiać Komisji weryfikację faktycznego zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego.

Jeżeli Komisja dysponuje takimi wiarygodnymi informacjami, publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie, w którym wskazuje, że posiada takie informacje, i podaje datę rozpoczęcia stosowania aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, odroczoną zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego ustępu.

9. Jeżeli państwo trzecie zaprzestaje stosowania wymuszenia ekonomicznego i, w stosownych przypadkach, naprawia szkodę wyrządzoną Unii przed datą rozpoczęcia stosowania aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akt wykonawczy uchylający taki akt wykonawczy.

Taki uchylający akt wykonawczy przyjmowany jest zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

10. Niezależnie od ust. 7, 8 i 9 akt wykonawczy, o którym mowa w ust. 1, może przewidywać, że unijne środki reagowania mają zastosowanie bez wystosowania przez Komisję wezwania, zgodnie z ust. 7 lit. a), do danego państwa trzeciego o zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego lub, w stosownych przypadkach, naprawienie szkody wyrządzonej Unii, lub bez powiadomienia, zgodnie z ust. 7 lit. c), danego państwa trzeciego, że zastosowane zostaną unijne środki reagowania, jeżeli w należycie uzasadnionych przypadkach jest to konieczne do ochrony praw i interesów Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności skuteczności unijnych środków reagowania.

11. Niezależnie od ust. 6 i 8, w przypadku gdy wymuszenie ekonomiczne polega na groźbie zastosowania środka państwa trzeciego mającego wpływ na handel lub inwestycje zgodnie z art. 2 ust. 1, akt wykonawczy, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, stosuje się od dnia, od którego ten środek państwa trzeciego jest stosowany.

Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie, w którym podaje datę rozpoczęcia stosowania aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 9

Określenie interesu Unii

Określając interes Unii w odniesieniu do przyjęcia, zawieszenia, zmiany lub zakończenia obowiązywania unijnych środków reagowania uwzględnia się wszystkie dostępne informacje i dokonuje się oceny różnych wchodzących w grę interesów rozpatrywanych wspólnie. Interesy te obejmują przede wszystkim zachowanie zdolności Unii i jej państw członkowskich do dokonywania prawnie uzasadnionych suwerennych wyborów wolnych od wymuszenia ekonomicznego, a także wszelkie inne interesy Unii lub państw członkowskich w danej sprawie, interesy unijnych podmiotów gospodarczych, w tym sektorów wyższego i niższego szczebla, oraz interesy konsumentów końcowych w Unii, na których wymuszenie ekonomiczne lub unijne środki reagowania mają lub mogą mieć wpływ.

Artykuł 10

Warunki stosowania unijnych środków reagowania wobec niektórych osób fizycznych i prawnych

1. Na potrzeby art. 8 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) osobę fizyczną lub prawną można uznać za związaną lub mającą powiązania z rządem państwa trzeciego, jeżeli:
 - a) rząd ten posiada udział w kapitale takiej osoby prawnej przekraczający 50 %, wykonuje bezpośrednio lub pośrednio ponad 50% praw głosu w tej osobie prawnej lub jest uprawniony do powoływania większości członków jej organu zarządzającego lub jest uprawniony w inny sposób do kierowania jej działaniami;
 - b) taka osoba korzysta z wyłącznych lub szczególnych praw bądź przywilejów przyznanych na mocy prawa lub faktycznie przez rząd danego państwa trzeciego, jeżeli prowadzi działalność w sektorze, w którym rząd ten ogranicza liczbę dostawców lub nabywców do jednego lub ich większej liczby, lub rząd ten zezwala jej bezpośrednio lub pośrednio na stosowanie praktyk uniemożliwiających, ograniczających lub zakłócających konkurencję; lub
 - c) osoba taka działa faktycznie w imieniu rządu danego państwa trzeciego, pod jego kierownictwem lub z jego inicjatywy.
2. Jeżeli Komisja ma powody, by sądzić, że osoba fizyczna lub prawna spełnia kryteria określone w art. 8 ust. 3 akapit pierwszy lit. b), i rozważa przyjęcie unijnych środków reagowania w odniesieniu do tej osoby, informuje tę osobę o:
 - a) powodach, dla których Komisja uważa, że osoba ta spełnia te kryteria;
 - b) unijnych środkach reagowania, które Komisja zamierza przyjąć w odniesieniu do tej osoby;
 - c) możliwości przedstawienia przez tę osobę, w rozsądnym terminie, uwag na temat tego, czy spełnia ona te kryteria.
3. Na potrzeby ust. 2 Komisja publikuje zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i w miarę możliwości bezpośrednio powiadamia zainteresowaną osobę.

W zawiadomieniu tym Komisja umożliwia innym zainteresowanym stronom przedstawienie uwag.

4. Na potrzeby niniejszego artykułu Komisja może poszukiwać wszelkich informacji, jakie uzna za istotne, w tym zwracać się o takie informacje do państw członkowskich.
5. Bez uszczerbku dla art. 12, w przypadku gdy po przyjęciu unijnych środków reagowania, o których mowa w art. 8 ust. 3 akapit pierwszy lit. b), Komisji zostaną przedłożone nowe istotne dowody, Komisja sprawdza, czy zainteresowane osoby nadal spełniają kryteria określone w art. 8 ust. 3 akapit pierwszy lit. b), i odpowiednio informuje zainteresowane osoby.

Artykuł 11

Kryteria wyboru i opracowania unijnych środków reagowania

1. Unijne środki reagowania muszą być proporcjonalne i nie mogą przekraczać poziomu szkody wyrządzonej Unii z uwzględnieniem wagi wymuszenia ekonomicznego, jego wpływu gospodarczego na Unię lub państwo członkowskie oraz praw Unii i jej państw członkowskich.
2. Komisja wybiera i opracowuje odpowiednie unijne środki reagowania na podstawie dostępnych informacji, w tym informacji zgromadzonych zgodnie z art. 13, uwzględniając stwierdzenie dokonane na podstawie art. 5, kryteria określone w art. 2 ust. 2, określenie interesu Unii zgodnie z art. 9, odpowiednie działania zgodne ze wspólną polityką zagraniczną i bezpieczeństwa Unii, a także następujące kryteria:
 - a) skuteczność unijnych środków reagowania w nakłanianiu do zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego i – na żądanie – naprawienia szkody wyrządzonej Unii;

- b) unikanie lub minimalizacja negatywnego wpływu na:
 - (i) podmioty unijne odczuwające skutki unijnych środków reagowania, w świetle, między innymi, dostępności dla tych podmiotów rozwiązań alternatywnych, takich jak alternatywne źródła dostaw towarów lub usług;
 - (ii) otoczenie inwestycyjne w Unii lub państwie członkowskim, w tym wpływ na zatrudnienie i politykę rozwoju regionalnego;
- c) unikanie lub minimalizacja negatywnego wpływu na wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia poprzez ochronę praw własności intelektualnej jako środek wspierania innowacji i gospodarki opartej na wiedzy w Unii lub w państwie członkowskim;
- d) potencjał w zakresie udzielania wsparcia unijnym podmiotom gospodarczym odczuwającym skutki środków wymuszenia ekonomicznego;
- e) uniknięcie lub minimalizowanie negatywnego wpływu unijnych środków reagowania na polityki lub cele Unii;
- f) unikanie nieproporcjonalnych obciążeń administracyjnych i kosztów w związku z zastosowaniem unijnych środków reagowania;
- g) istnienie i charakter środków reagowania przyjętych przez państwa trzecie odczuwające skutki takich samych lub podobnych środków wymuszenia ekonomicznego, w tym – w stosownych przypadkach – koordynacji zgodnie z art. 7;
- h) odpowiednie kryteria określone w prawie międzynarodowym.

Przy wyborze unijnych środków reagowania Komisja przyznaje pierwszeństwo środkom, które najskuteczniej zapewnią zgodność z kryteriami określonymi w akapicie pierwszym lit. a) i b).

3. Bez uszczerbku dla ust. 2, przy wyborze i opracowywaniu odpowiedniego środka reagowania, który ma wpływ na postępowanie prowadzone przez organ publiczny w Unii dotyczące udzielenia zezwolenia, dokonania rejestracji, wydania licencji lub przyznania innego prawa osobie fizycznej lub prawnej na potrzeby jej działalności handlowej, Komisja rozważa przyjęcie unijnych środków reagowania w następującym porządku hierarchicznym:

- a) środki wpływające na postępowania wszczęte po wejściu w życie aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1;
- b) jeżeli środki, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu, nie są dostępne – środki wpływające na postępowania, które nie zostały jeszcze zakończone w momencie wejścia w życie aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1.

Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie żadnego ze środków, o których mowa w akapicie pierwszym, w wyjątkowych okolicznościach Komisja może rozważyć inne środki reagowania, jeżeli w ramach gromadzenia informacji oraz opinii zgodnie z art. 13 wykazano, że inne środki reagowania zapewniłyby skuteczność, nie wpływając nieproporcjonalnie na sektory wyższego szczebla, sektory niższego szczebla, konsumentów końcowych w Unii ani nie powodując nieproporcjonalnego obciążenia procesu administrowania związanego z odpowiednimi przepisami krajowymi.

Przy wyborze i opracowywaniu unijnego środka reagowania, o którym mowa w akapicie pierwszym, Komisja bierze pod uwagę poziom harmonizacji i przyznaje pierwszeństwo środkom, które mają wpływ na procedury stosowane w całej Unii lub w obszarze, w których prawo Unii jest rozwinięte.

Unijne środki reagowania, o których mowa w akapicie pierwszym, nie mogą kolidować z decyzjami administracyjnymi organów Unii i państw członkowskich mającymi za podstawę ocenę dowodów naukowych.

4. Jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia, Komisja może przyjąć unijne środki reagowania mające wpływ na dostęp bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Unii lub na handel usługami oraz mające zastosowanie do świadczonych usług lub inwestycji bezpośrednich dokonywanych w Unii przez co najmniej jedną osobę prawną mającą siedzibę w Unii i będącą własnością osób z państwa trzeciego lub przez nie kontrolowaną.

Komisja może przyjąć takie unijne środki reagowania, jeżeli odstępnie od ich przyjęcia w odniesieniu do takich świadczonych usług lub dokonywanych inwestycji bezpośrednich byłoby niewystarczające do skutecznego osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia, w szczególności jeżeli w innym przypadku możliwe byłoby uniknięcie lub obejście przez dane państwo trzecie lub zainteresowaną osobę skutków unijnych środków reagowania.

Oceniając, czy należy przyjąć takie unijne środki reagowania, oprócz kryteriów określonych w ust. 1 i 2 Komisja bierze pod uwagę między innymi następujące kryteria:

- a) struktury handlu usługami i inwestycji w sektorze, którego dotyczą planowane unijne środki reagowania, oraz ryzyko uniknięcia lub obejścia przez państwo trzecie lub zainteresowaną osobę unijnych środków reagowania, które nie mają zastosowania do usług świadczonych w Unii lub inwestycji bezpośrednich dokonywanych w Unii;
- b) potencjalny stopień, w jakim unijne środki reagowania, o których mowa w akapicie pierwszym, skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia celu, jakim jest zaprzestanie stosowania wymuszenia ekonomicznego i naprawa szkody wyrządzonej Unii;
- c) istnienie alternatywnych środków umożliwiających uzyskanie zaprzestania stosowania wymuszenia ekonomicznego lub naprawę szkody wyrządzonej Unii, które są racjonalnie dostępne i w mniejszym stopniu ograniczają handel usługami lub inwestycje w Unii.

Przyjęcie takich unijnych środków reagowania musi być należycie uzasadnione w akcie wykonawczym, o którym mowa w art. 8 ust. 1, w świetle kryteriów wymienionych w niniejszym ustępie.

Artykuł 12

Zmiana, zawieszenie i zakończenie stosowania unijnych środków reagowania

1. Komisja dokonuje stałego przeglądu środków wymuszenia ekonomicznego i skuteczności unijnych środków reagowania oraz ich wpływu na interesy Unii.
2. Jeżeli państwo trzecie zawiesi stosowanie wymuszenia ekonomicznego, Komisja zawiesza stosowanie unijnych środków reagowania na czas trwania zawieszenia przez państwo trzecie.

Jeżeli dane państwo trzecie i Unia lub zainteresowane państwo członkowskie zawarły porozumienie, w tym na podstawie propozycji tego państwa trzeciego, o przekazaniu sprawy do wiążącego arbitrażu międzynarodowego, a państwo trzecie zawiesza również swoje środki przymusu ekonomicznego, Komisja zawiesza stosowanie unijnych środków reagowania na czas trwania postępowania arbitrażowego.

Jeżeli orzeczenie arbitrażowe lub ugoda z państwem trzecim wymaga wdrożenia przez państwo trzecie, Komisja zawiesza stosowanie unijnych środków reagowania, pod warunkiem, że państwo trzecie wdraża takie orzeczenie arbitrażowe lub taką ugodę.

Komisja zawiesza lub wznawia stosowanie unijnych środków reagowania, jeżeli jest to konieczne w świetle interesu Unii określonego na podstawie art. 9 lub, w razie potrzeby, po przyjęciu unijnych środków reagowania, w celu ułatwienia dalszego zaangażowania na podstawie art. 6 ust. 3.

Komisja zawiesza i wznawia stosowanie unijnych środków reagowania w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

3. Jeżeli konieczne jest dostosowanie unijnych środków reagowania przy uwzględnieniu art. 2 i 11 lub dalszego rozwoju sytuacji, w tym reakcji państwa trzeciego, Komisja zmienia, w stosownych przypadkach, unijne środki reagowania w drodze aktów delegowanych.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

4. Komisja podejmuje decyzję o zakończeniu stosowania unijnych środków reagowania w przypadku zaistnienia którejkolwiek z następujących okoliczności:

- a) zaprzestano stosowania wymuszenia ekonomicznego i naprawiono szkodę wyrządzoną Unii, w przypadkach gdy Rada podjęła decyzję o zwróceniu się o naprawienie szkody zgodnie z art. 5 ust. 10;
- b) wymuszenie ekonomiczne ustało, ale państwo trzecie nie naprawiło szkody wyrządzonej Unii pomimo podjęcia przez Radę decyzji o zwróceniu się o naprawienie szkody wyrządzonej Unii, zgodnie z art. 5 ust. 10, chyba że utrzymanie unijnych środków reagowania jest konieczne do osiągnięcia celu niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności danego przypadku;
- c) osiągnięto wspólnie uzgodnione rozwiązanie;
- d) zapadło wiążące orzeczenie w ramach arbitrażu międzynarodowego dotyczącego wymuszenia ekonomicznego, które wymaga zakończenia stosowania unijnego środka reagowania;
- e) zakończenie stosowania unijnego środka reagowania jest odpowiednie z uwagi na interes Unii określony zgodnie z art. 9.

Komisja kończy stosowanie unijnych środków reagowania w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 18 ust. 2.

5. W należycie uzasadnionych, szczególnie pilnych przypadkach, takich jak próba uniknięcia nieodwracalnej szkody dla Unii lub państwa członkowskiego, lub dalsze zapewnianie spójności z zobowiązaniami Unii wynikającymi z prawa międzynarodowego w wyniku zawieszenia lub ustania wymuszenia ekonomicznego, Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie w celu zawieszenia lub zmiany unijnych środków reagowania.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 18 ust. 3, i pozostają one w mocy przez okres nieprzekraczający 2 miesięcy.

Artykuł 13

Gromadzenie informacji dotyczących unijnych środków reagowania

1. Przed przyjęciem unijnych środków reagowania lub zmianą takich środków Komisja zwraca się, a przed zawieszeniem lub zakończeniem stosowania takich środków może zwrócić się, o informacje i opinie dotyczące ich wpływu gospodarczego na podmioty gospodarcze w Unii, w drodze zawiadomienia opublikowanego w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, a w stosownych przypadkach za pośrednictwem innych odpowiednich środków komunikacji publicznej.

W zawiadomieniu tym wskazuje się termin, w którym należy przedłożyć Komisji te informacje i opinie.

Komisja może rozpocząć gromadzenie informacji i opinii, o których mowa w akapicie pierwszym, w dowolnym momencie, który uzna za stosowny.

2. Na potrzeby ust. 1, Komisja konsultuje się z zainteresowanymi stronami i informuje je, w szczególności stowarzyszenia działające na rzecz podmiotów gospodarczych z Unii i związki zawodowe, które mogą odczuwać skutki potencjalnych unijnych środków reagowania, oraz organy państw członkowskich uczestniczące w przygotowywaniu lub wdrażaniu przepisów regulujących dziedziny, na które środki te mogą mieć wpływ.

3. Nie opóźniając niepotrzebnie przyjęcia unijnych środków reagowania, Komisja określa możliwe opcje w odniesieniu do potencjalnych unijnych środków reagowania i dąży do uzyskania informacji i opinii w szczególności na temat:

- a) wpływu takich środków na podmioty z państw trzecich i ich konkurentów, partnerów biznesowych lub klientów w Unii, jak również użytkowników, konsumentów końcowych lub pracowników w Unii;
- b) wzajemnego oddziaływania między tymi środkami a odpowiednimi przepisami państw członkowskich;
- c) obciążeń administracyjnych, które mogłyby być spowodowane takimi środkami.

4. Komisja w możliwie największym stopniu uwzględnia informacje i opinie zgromadzone zgodnie z niniejszym artykułem.

Przedkładając Komitetowi projekt aktu wykonawczego w ramach procedury sprawdzającej, o której mowa w art. 18 ust. 2, Komisja przedstawia analizę planowanych środków i ich potencjalnego wpływu.

Analiza ta obejmuje dogłębną ocenę wpływu na sektory wyższego i niższego szczebla oraz konsumentów końcowych w Unii oraz, w stosownych przypadkach, wskazuje na wszelki potencjalnie nieproporcjonalny wpływ.

5. W celu przyjęcia aktów wykonawczych mających natychmiastowe zastosowanie, zgodnie z art. 12 ust. 5, Komisja zwraca się w sposób ukierunkowany o informacje i opinie do odpowiednich zainteresowanych stron, chyba że w wyjątkowej sytuacji i w szczególnie pilnych przypadkach gromadzenie informacji i opinii nie jest możliwe lub nie jest konieczne ze względów obiektywnych, takich jak zapewnienie zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.

Artykuł 14

Pojedynczy punkt kontaktowy

1. Komisja zapewnia w ramach swoich struktur pojedynczy punkt kontaktowy na potrzeby stosowania niniejszego rozporządzenia i jego koordynacji z wszelkimi odpowiednimi aktami prawnymi Unii, a także gromadzenia informacji i zapewniania analizy kosztów i danych dla ustalenia charakteru wymuszenia ekonomicznego.

2. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia pojedynczy punkt kontaktowy, przy zapewnieniu pełnego przestrzegania zasady poufności, jest głównym punktem kontaktowym dla przedsiębiorstw z Unii i zainteresowanych stron z sektora prywatnego odczuwających skutki wymuszenia ekonomicznego, w tym w odniesieniu do pomocy, która ma być udzielana tym przedsiębiorstwom i zainteresowanym stronom w związku z zaistniałym wymuszeniem ekonomicznym.

Artykuł 15

Poufność

1. Informacje uzyskane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem są wykorzystywane wyłącznie w celach, w jakich zostały one dostarczone, w jakich o nie wystąpiono lub w jakich je otrzymano.

2. Osoba dostarczająca informacje, o których mowa w ust. 1, może zażądać, aby takie informacje traktowano jako poufne. Takiemu żądaniu towarzyszy niepoufne, ale miarodajne streszczenie danych informacji lub oświadczenie wyjaśniające powody, dla których dane informacje nie mogą zostać przedstawione w formie streszczenia.

3. Parlament Europejski, Rada, Komisja, państwa członkowskie ani ich odpowiedni urzędnicy nie ujawniają żadnych informacji o poufnym charakterze uzyskanych na podstawie niniejszego rozporządzenia bez uzyskania wyraźnej zgody osoby dostarczającej te informacje.

4. Ust. 2 i 3 nie uniemożliwiają Komisji ujawniania informacji ogólnych w formie miarodajnego streszczenia, pod warunkiem że takie ujawnienie nie obejmuje informacji pozwalających na zidentyfikowanie osoby dostarczającej informacje.

Ujawnienie takie musi uwzględniać uzasadniony interes, jaki strony mają w nieujawnianiu informacji poufnych.

5. Urzędnicy państw członkowskich podlegają obowiązkowi zachowania tajemnicy służbowej w odniesieniu do wszelkich informacji poufnych, jakie uzyskali w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w związku z niniejszym rozporządzeniem.

6. Komisja zapewnia chroniony i zaszyfrowany system wspierający bezpośrednią współpracę i wymianę informacji z urzędnikami państw członkowskich.

Artykuł 16

Reguły pochodzenia i zasady określania przynależności państwowej

1. Na potrzeby niniejszego rozporządzenia, pochodzenie towaru lub usługi oraz przynależność państwową usługodawcy, inwestycji lub podmiotu prawa własności intelektualnej określa się zgodnie z załącznikiem II.
2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 17 w celu zmiany pkt 2 i 3 załącznika II, aby uwzględnić odpowiednie zmiany w instrumentach międzynarodowych i doświadczenie w stosowaniu niniejszego rozporządzenia lub innych aktów Unii.

Artykuł 17

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 16 ust. 2, powierza się Komisji na okres 5 lat od dnia 27 grudnia 2023 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż 9 miesięcy przed końcem tego pięcioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż 3 miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 16 ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 16 ust. 2 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 18

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

*Artykuł 19***Składanie sprawozdań i przegląd**

1. Bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr 182/2011, Komisja regularnie i terminowo informuje Parlament Europejski i Radę o istotnych zmianach w stosowaniu niniejszego rozporządzenia przy badaniu środków państwa trzeciego, w tym jego rozpoczęcia, podjęcia rozmów z państwem trzecim i współpracy międzynarodowej, oraz w okresie obowiązywania unijnych środków reagowania.

W świetle otrzymanych informacji, Parlament Europejski lub Rada mogą w stosownych przypadkach zaprosić Komisję do wymiany poglądów.

Parlament Europejski może wyrazić swoją opinię za pomocą wszelkich odpowiednich środków.

2. Komisja ocenia unijne środki reagowania przyjęte zgodnie z art. 8 w terminie 6 miesięcy po zakończeniu ich stosowania, z uwzględnieniem wkładu zainteresowanych stron, informacji przekazanych przez Parlament Europejski i Radę oraz wszelkich innych istotnych informacji, a następnie składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

W sprawozdaniu z oceny bada się skuteczność i funkcjonowanie unijnych środków reagowania oraz, w stosownych przypadkach, wyciąga się wnioski na potrzeby przyszłych unijnych środków reagowania jak również dotyczące przeglądu niniejszego rozporządzenia zgodnie z ust. 3.

3. Nie później niż 3 lata po przyjęciu pierwszego aktu wykonawczego zgodnie z art. 5 lub do dnia 27 grudnia 2028 r., w zależności od tego, co nastąpi wcześniej, a następnie co 5 lat Komisja dokonuje przeglądu niniejszego rozporządzenia i jego wdrożenia oraz przedkłada stosowne sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W ramach tego przeglądu, Komisja zwraca szczególną uwagę na wszelkie kwestie, które mogły pojawić się w odniesieniu do związku niniejszego rozporządzenia z innymi istniejącymi instrumentami unijnymi.

*Artykuł 20***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 22 listopada 2023 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodniczący
P. NAVARRO RÍOS

ZAŁĄCZNIK I

Unijne środki reagowania na podstawie art. 8

1. Nałożenie nowych lub zwiększonych ceł, w tym przywrócenie stawki celnej na poziomie stawki stosowanej względem kraju najbardziej uprzywilejowanego lub nałożenie ceł przekraczających poziom tej stawki lub wprowadzenie wszelkich dodatkowych opłat za przywóz lub wywóz towarów; środki te mogą stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych w odniesieniu do koncesji celnych.
2. Wprowadzenie lub zwiększenie ograniczeń w przywozie lub wywozie towarów, w tym w stosownych przypadkach w odniesieniu do towarów będących przedmiotem kontroli wywozu, przy czym ograniczenia te mogą być wprowadzane w ramach kontyngentów, pozwoleń na przywóz lub wywóz lub innych środków, lub wprowadzenie lub zniesienie ograniczeń w odniesieniu do płatności za towary; środki te mogą stanowić, w razie potrzeby niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.
3. Wprowadzenie ograniczeń w handlu towarami w formie środków mających zastosowanie do towarów przewożonych tranzytem lub środków wewnętrznych mających zastosowanie do towarów; środki te mogą stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.
4. Następujące środki, które mogą stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych dotyczących prawa do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia w dziedzinie zamówień publicznych:
 - a) wykluczenie towarów, usług lub dostawców towarów lub usług z danego państwa trzeciego z zamówień publicznych lub wykluczenie z zamówień publicznych ofert, których całkowitą wartością w ponad 50% stanowią towary lub usługi pochodzące z danego państwa trzeciego, chyba że niższy odsetek jest konieczny w świetle wyjątkowych okoliczności danej sprawy i pod warunkiem, że pozostały odsetek towarów lub usług nie jest objęty zobowiązaniami Unii wynikającymi z Porozumienia w sprawie zamówień rządowych (GPA) zawartego w ramach Światowej Organizacji Handlu lub innej umowy w sprawie zamówień publicznych zawartej pomiędzy Unią a państwem trzecim innym niż dane państwo trzecie; lub
 - b) dokonanie korekty punktacji ⁽¹⁾ w odniesieniu do ofert dotyczących towarów lub usług z danego państwa trzeciego lub w odniesieniu do ofert dostawców towarów lub usług z danego państwa trzeciego;
5. Nałożenie środków mających wpływ na handel usługami, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych dotyczących handlu usługami.
6. Nałożenie środków mających wpływ na dostęp bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Unii, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.
7. Nałożenie ograniczeń na ochronę praw własności intelektualnej lub ich komercyjne wykorzystanie w stosunku do podmiotów praw będących obywatelami danego państwa trzeciego, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych dotyczących handlowych aspektów praw własności intelektualnej.
8. Nałożenie ograniczeń w zakresie bankowości, ubezpieczeń, dostępu do unijnych rynków kapitałowych i innej działalności w zakresie usług finansowych, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych w odniesieniu do usług finansowych.

⁽¹⁾ Korekta punktacji oznacza zobowiązanie instytucji zamawiających lub podmiotów prowadzących postępowania o udzielenie zamówienia publicznego do względnego obniżenia o określoną wartość procentową, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, punktacji oferty wynikającej z jej oceny na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w odpowiednich dokumentach zamówienia publicznego. Jeżeli jedynym kryterium udzielenia zamówienia jest cena lub koszt, korekta punktacji oznacza względne zwiększenie, na potrzeby oceny ofert, ceny oferowanej przez oferenta o określoną wartość procentową.

9. Wprowadzenie lub zaostrenie ograniczeń dotyczących możliwości wprowadzania na rynek Unii towarów objętych aktami prawnymi Unii dotyczącym chemikaliów, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.
 10. Wprowadzenie lub zaostrenie ograniczeń dotyczących możliwości wprowadzania na rynek Unii towarów objętych aktami prawnymi Unii dotyczącymi kwestii sanitarnych i fitosanitarnych, co może stanowić, w razie potrzeby, niewykonanie mających zastosowanie zobowiązań międzynarodowych.
-

ZAŁĄCZNIK II

Reguły pochodzenia i zasady określania przynależności państwowej

1. Pochodzenie towarów jest określone zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ⁽¹⁾.
2. Pochodzenie usługi, w tym usługi świadczonej w obszarze zamówień publicznych, ustala się na podstawie przynależności państwowej osoby fizycznej lub prawnej, która świadczy daną usługę.

Przynależność państwową usługodawcy określa się:

- a) w przypadku osoby fizycznej – według państwa, którego osoba ta jest obywatelem lub w którym posiada miejsce stałego pobytu;
- b) w przypadku osoby prawnej – według któregośkolwiek z poniższych:
 - (i) jeżeli usługa jest świadczona inaczej niż poprzez obecność handlową w obrębie Unii – według państwa, w którym osoba prawna została utworzona lub w inny sposób zorganizowana zgodnie z prawem tego państwa i na terytorium którego prowadzi znaczące operacje gospodarcze;
 - (ii) jeżeli usługa jest świadczona poprzez obecność handlową w Unii;
 - a) jeżeli osoba prawna prowadzi znaczące operacje gospodarcze na terytorium państwa członkowskiego, w którym ta osoba prawna posiada zakład, w taki sposób, że ma ona bezpośredni i skuteczny związek z gospodarką tego państwa członkowskiego – według państwa członkowskiego, w którym ta osoba prawna posiada zakład lub, jeśli unijne środki reagowania mają zastosowanie do tej osoby – według przynależności państwowej lub miejsca stałego pobytu osoby fizycznej lub prawnej lub osób fizycznych lub prawnych, które są właścicielami osoby prawnej w Unii lub sprawują nad nią kontrolę;
 - b) jeżeli osoba prawna nie prowadzi znaczących operacji gospodarczych, które powodują, że ma ona bezpośredni i skuteczny związek z gospodarką państwa członkowskiego – według państwa pochodzenia osób fizycznych lub prawnych, które są jej właścicielami lub sprawują nad nią kontrolę.

Osoby z danego państwa uznaje się za „właścicieli” danej osoby prawnej, jeżeli osoby z tego państwa posiadają udział w jej kapitale, który przekracza 50 %; osoby z danego państwa uznaje się za „sprawujące kontrolę” nad daną osobą prawną, jeżeli osoby takie są uprawnione do powoływania większości członków jej organu zarządzającego lub są w inny sposób uprawnione do kierowania jej działaniami.

3. Przynależność państwową inwestycji określa się:
 - a) jeżeli inwestycja uczestniczy w znaczących operacjach gospodarczych na terytorium państwa członkowskiego, w którym ją utworzono, w taki sposób, że ma ona bezpośredni i skuteczny związek z gospodarką tego państwa członkowskiego – według państwa członkowskiego, w którym ją utworzono lub, jeśli unijne środki reagowania mają zastosowanie do osoby fizycznej lub prawnej, która jest właścicielem inwestycji w Unii lub sprawuje nad nią kontrolę – według przynależności państwowej lub miejsca stałego pobytu tej osoby fizycznej lub prawnej;
 - b) jeżeli inwestycja nie uczestniczy w znaczących operacjach gospodarczych, które powodują, że ma ona bezpośredni i skuteczny związek z gospodarką państwa członkowskiego, w którym ją utworzono – według przynależności państwowej osób fizycznych lub prawnych, które są jej właścicielami lub sprawują nad nią kontrolę.

Osoby z danego państwa uznaje się za „właścicieli” danej inwestycji, jeżeli osoby z tego państwa posiadają udział w jej kapitale, który przekracza 50 %; osoby z danego państwa uznaje się za „sprawujące kontrolę” nad daną inwestycją, jeżeli osoby takie są uprawnione do powoływania większości członków jej organu zarządzającego lub są w inny sposób uprawnione do kierowania jej działaniami.

4. W odniesieniu do handlowych aspektów praw własności intelektualnej termin „obywatele” należy rozumieć jako „podmioty” w znaczeniu, w jakim termin ten został użyty w art. 1 ust. 3 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej WTO (TRIPS) z uwzględnieniem jego przyszłych zmian.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

W odniesieniu do niniejszego rozporządzenia wydane zostały dwa oświadczenia, które dostępne są w Dz.U. C, C/2023/1340 z 7.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1340/oj> oraz w Dz.U. C, C/2023/1341 z 7.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1341/o>.
